



Megyei történelemverseny 2018/2019 1. forduló – Javítókulcs

I. Az ókori India és Kína (elemenként 0,5 pont) (8 pont)

India	Kína	Mindkettő	Egyik sem
2, 4, 6, 7	1, 3, 5	2,	8

1. taoizmus
2. Sziddhartha Gautama, vagy Buddha /mindkettő elfogatható/
3. a kínai Nagy Fal
4. kasztrendszer
5. Csin Si Huang-ti
6. bors
7. Asóka király
8. Babilon

II. Óperzsa Birodalom (elemenként 1 pont) (7 pont)

- A. H
- B. I
- C. H
- D. I
- E. I
- F. H
- G. H

III. A görög gyarmatosítás (8 pont)

1. Soronként 1 pont – csak hibátlan sorok fogadhatók el, fél pont nem adható! (6)

	Az adott városra vonatkozó állítás.	A város neve	száma
a.	A korábbi gyarmatváros területén Constantinus császár alapított várost.	Büzantion	5
b.	Arkhimédész tevékenységének színhelye.	Szürakuszai	3
c.	A város latin neve Tarentum volt.	Tarasz	2
d.	Maga is anyaváros volt a gyarmatosítás során. Az egyik első filozófiai iskola itt jött létre.	Milétoosz	4
e.	A görögök által a Földközi-tenger nyugati részén alapított város.	Massília	1
f.	Főleg gabonát szállítottak e város térségéből Hellászba.	Tanaisz	6



2. Elemenként 1 pont (2)

B. Dardanellák

C. Márvány-tenger

IV. Párhuzamos életrajzok és események (6 pont) (a 7. és a 3. szám felcserélhető)

	Esemény	Évszám	Esemény	Évszám
A	1.	Kr. e 221-210	12.	6.
B	Trója ostroma	7.	5.	3.
C	8.	11.	Óbabiloni Birodalom	10.
D	4.	9.	2.	Kr. e 560-510

V. Athén és Spárta (10)

1/1. helóták/öslakók, 1/2. 30 év feletti férfiak/polgárok, 1/3. ephorosz(ok)/felügyelő(k), 1/4. geruszia/vének tanácsa

2. b) - oligarchia

3. a) 10 phülé, 10 sztratégosz, cserépszavazás - száműzés 10 évre, 10 kincstárnok, 10 archón Periklész korától (a megadott válaszok közül bármelyik 3 tetszőleges sorrendben elfogadható)

3. b) 6000 fő az esküdbírárságban/Heliaia; 6000 szavazat kellett, hogy a cserépszavazás érvényes legyen

VI. Germán királyságok a Nyugatrómai Birodalom bukását követően (9)

1.

A terület / provincia elnevezése	Germán népek
Britannia	angolszászok /angolok/ szászok
Gallia	frankok (elfogadható még: burgundok)
Hispania	nyugati/vizigótok
Africa	vandálok
Appennini-félsziget	keleti/osztrogótok

2. avarok

3. Klodvig

4. Meroving

5. (Nagy) Theodorik/Theoderik

6. Ravenna



7. Mert ariánusok voltak (1), akik a niceai zsinat óta eretneknek számítottak / akik tagadták Jézus isteni voltát, egylényegűségét, emiatt eretneknek számítottak (1).

IV. Az arab világ és az iszlám (8)

1. (Csak hibátlan sorokért jár 1 pont, részpont nem adható)

Leírások	A helyszín neve	Sorszám a térképen
a) 732-ben itt zajlott le az az ütközet, amelyben a frankok megállították az arabok európai terjeszkedését	Poitiers	3.
b) Az Európában a 8. és a 11. század között fennállt arab állam központja. A reconquista során került újra keresztény kézre.	Cordoba/ Córdova/ Kordova	2.
c) A 8. század második felétől az arab birodalom fővárosa, virágzó kereskedelmi és kulturális központ. Európában mesés gazdagságáról volt híres.	Bagdad	6.
d) Az arabok ősi zarándokhelye, az iszlám vallás születésének helyszíne.	Mekka	7.

2. A párok betűjelei bármilyen sorrendben elfogadhatók! A válasz megfelelő kontextusba helyezve tartalmazza a félkövérrel szedett információelemeket (elemenként 0,5 pont) (4). (Ha csak képleírást tartalmaz a válasz, de a két képet nem köti össze, maximum 3 pont adható!)

A – D: **Mohamed** egyik elmélkedése során isteni hangra lett figyelmes, amit úgy értelmezett, hogy **Gábrriel arkangyal** kinyilatkoztatta számára Isten (**Allah**) igazságait és parancsait (A kép). Ezeket tartalmazza a Szent Könyv, a **Korán** (D kép).

B – C: Az iszlám **öt pillére/parancsolata** közül kettő látható a képeken: legalább egyszeri **zarándoklat** a szent városba, **Mekkába** (B kép), **napi ötszöri ima** a szent város, Mekka felé.

V. Szent István – államalapítás (8)

1. Egészítse ki a szöveget a megfelelő fogalmakkal. (Elemenként 1) (5)

I. (Szent) István a korábbi vérségi alapon szerveződő rendszer helyett új, területi alapon szerveződő igazgatási egységeket hozott létre: a a) **vármegyék**-et. Központjául egy-egy vár szolgált, területe pedig magában foglalta a királyi birtokok mellett a(z) b) **egyházi** és a magánföldesúri birtokokat is. Ezen igazgatási egységek élén a király által kinevezett c) **(megyés)ispán** -ok álltak, helyi szinten megtestesítve a királyi hatalmat: bíraskodtak, kezelték a királyi jövedelmeket és katonai vezetők voltak. A királyi sereg alapját ugyanis a királyi várak fegyveresei jelentették, így a várföldeken élő, szolgálóállapotú, de katonai feladatokat is végző d) **várnépek**, illetve ezen elemeknek a tisztjei, akiket e) **várjobbágyoknak** neveztek.

2. Csak hibátlan sorokért jár 1 pont (részpont nem adható!)

Ki állt szemben Istvánnal?	Mikor?	terület	Az idézet betűjele
Koppány	997	Somogy, Zala, Veszprém környéke	B
Gyula	1003	Erdély	A



Ajtony	1008 vagy 1028	Temes-Maros köze/ Temes és Maros vidéke/ Temesköz	C
--------	----------------	--	---

IX. Esszé (36)

Szempontok	Műveletek	Pont
Feladatértés	A vizsgázó ismerteti Julius Caesar és Octavianus útját a teljhatalomhoz, feltárja lépéseik meghatározó tényezőit. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0-2
Tájékozódás térben és időben	T1: Rögzít legalább három térbeli elemet: pl. Róma, Gallia, Rubicon, Pharsalos, Philippi, Actium,	0-2
	T2: Rögzít legalább három időbeli elemet: pl. Kr.e. 60., Kr.e. 49., Kr.e. 48., Kr.e. 44., Kr.e. 42., Kr.e. 31., Kr.e. 27.	0-2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat: pl. polgárháború, válság, reform, provincia, hadsereg, birodalom, egyeduralkodó/teljhatalom	0-2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi szakkifejezéseket: pl. consul, Senatus, triumvirátus, Néppárt, „A kocka el van vetve!”, örökös diktátor, principátus	0-2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
Ismeretszerzés, a források használata	F1 A forrás alapján válaszába beépíti az I. triumvirátus jellemzőit és jelentőségét Caesar hatalomra jutásában.	0-3
	F2 A forrás alapján válaszába beépíti, hogy Caesar hatalomra jutásában és befolyásában népszerűsége/a hozzá hűséges hadserege/ és az adományokkal megnyert köznép játszott fontos szerepet.	0-3
	F3 A forrás alapján válaszába beépíti a II. triumvirátus megszervezésének körülményeit és jelentőségét Octavianus hatalomra jutásában.	0-3
	F4 A forrás alapján válaszába beépíti, hogy Octavianus a polgárháború lezárásával, a köztársasági hagyományokat figyelembe véve (senátusi jóváhagyással) szerezte meg a teljhatalmat.	0-3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1 Rögzít egy tényt a köztársaság politikai válságának okaira vonatkozóan és ezzel kapcsolatban érdemi megállapítást tesz.	0-3
	E2 Bemutatja Caesar reformjait és ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy miként sértette meg a köztársaság hagyományait, ezzel összefüggésben tárgyalja halálát.	0-3
	E3 Bemutatja Octavianus hatalmának konszolidációját, burkolt egyeduralkodói rendszerét (principátus), kihangsúlyozva, hogy tiszteletben tartotta a köztársasági hagyományokat (minden olyan példa jó, ami az F4-ben nem szerepel)	0-3
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését. (pl. Caesar vagy Octavianus életrajzi adatai, a riválisok félreállítása, illetve minden olyan helyes információelem, amelyet nem tartalmaznak a források [F1-F4], illetve az E1-E3 elemek)	0-3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>		
A feladatban elérhető összpontszám		36